

PATEIKIAMOS INFORMACIJOS APIBENDRINIMAS	PASTABOS
Bendra ekonominė informacija	
<p>Lapkričio mėn. metinė infliacija Pakistane sumažėjo iki 4,9 %, t. y. buvo mažesnė, nei prognozavo vyriausybė [Lapkričio mėn. prognozėse Finansų ministerija numatė, kad infliacija sumažės 5,8-6,8 % ribose, o gruodžio mėn. toliau mažės iki 5,6-6,5 %]. Tai yra mažiausias infliacijos lygis per 80 mėnesių arba nuo 2018 m. gegužės mėn. Vidutinis infliacijos lygis per pirmuosius penkis 2025 finansinių metų mėnesius buvo 7,88 %, t. y. gerokai mažesnis negu 28,62 %, užfiksuotas per tą patį praėjusių finansinių metų laikotarpį. Infliacija miestuose sumažėjo iki 5,2 %, palyginti su 9,3 % spalio mėn. ir 30,4 % 2023 m. lapkričio mėn., tuo tarpu užmiesčiuose infliacija padidėjo iki 4,3%, palyginti su 4,2% spalio mėn. ir 27,5% praėjusių metų lapkričio mėn. Per mėnesį vartotojų kainų indeksas (CPI) lapkričio mėn. padidėjo 0,5 %, palyginti su 1,2 % padidėjimu spalio mėn. ir 2,7 % 2023 m. lapkričio mėn.</p>	
<p>2024 m. spalio mėn. bendra federalinės vyriausybės skola sumažėjo 456 mlrd. rupijų dėl rekordinio 3 trln. rupijų Pakistano valstybinio banko (SBP) pelno – spalio pabaigoje bendra skola sudarė 69,114 trln. rupijų, palyginti su 69,570 trln. rupijų 2024 m. rugsėjo mėn. Labiausiai sumažėjo vidaus skola: spalio mėn. ji sumažėjo 305 mlrd. rupijų - iki 47,231 trln. rupijų, palyginti su 47,536 trln. rupijų ankstesnį mėnesį. Išorės skola, apskaičiuota rupijomis, spalio mėn. sumažėjo 150 mlrd. rupijų - iki 21,884 trln. rupijų. Valiutų kursų svyravimai turėjo minimalų poveikį - spalio mėn. vidutinis dolerio kursas buvo 277,85 rupijos.</p>	
<p>2024 m. lapkričio 29 d. Pakistano bendros likvidžios užsienio atsargos siekė 16 620 mln. dolerių – tai reikšmingas šalies finansinio stabilumo padidėjimas. Pakistano valstybinis bankas (SBP) pranešė, kad per savaitę jo atsargos padidėjo 620 mln. dolerių - iki 12 038,3 mln. dolerių, daugiausia dėl oficialaus 500 mln. dolerių įplaukimo iš Azijos plėtros banko (ADB).</p>	
Inovacijos	
<p>Specialiųjų technologijų zonų tarnyba (STZA) su bendrove „Tech7 (Private) Limited“ sudarė svarbią 15 mlrd. rupijų vertės zonos plėtros sutartį dėl modernios specialiosios technologijų zonos (STZ) įkūrimo Islamabado B-17 sektoriuje. Šis projektas turėtų tapti sparčiai augančios Pakistano skaitmeninės ekonomikos katalizatoriumi ir padėti šaliai tapti regioniniu technologijų centru. 1,1 mln. kvadratinį metrų ploto „Tech7 STZ“ bus įdiegta CO2 neišskirianti infrastruktūra, bus įrengtos pažangiausios biurų erdvės, mokslinių tyrimų laboratorijos ir spartusis interneto ryšys. Į zoną iš pradžių investuota 15 mlrd. rupijų privačių investicijų, o per ateinančius metus planuojama pritraukti dar 12 mlrd. rupijų iš vietos ir tarptautinių technologijų bendrovių. Šios iniciatyvos prognozuojama grąža iš eksporto - 50-100 mln. JAV dolerių per metus.</p>	
Energetikos sektorius	
<p>Pakistanas nusprendė kitą mėnesį importuoti suskystintas gamtines dujas (SGD) iš Azerbaidžano - valstybinė PAK įmonė „Sui Northern Gas Pipelines Limited“ (SNGPL) ketina importuoti bent vieną SGD krovinį sausio mėn. dėl numatomo tiekimo trūkumo. Šis sprendimas priimtas vyriausybei sumažinus vietinę dujų gavybą ir atidėjus penkis SGD krovinius iš Kataro iki 2026 m. Pakistanas atideda penkis SGD krovinius iš Kataro ir derasi dėl dar penkių krovinų iš kitų tiekėjų atidėjimo be finansinių sankcijų. Pagrindinė priežastis – per pastaruosius tris ketvirčius elektros energijos suvartojimas per metus sumažėjo 8-10 proc. dėl padidėjusių tarifų, o elektros energijos tiekimo įmonės sumažino savo veiklą iki 60 proc.</p>	
Tarptautinis bendradarbiavimas	
<p>Planavimo, plėtros ir specialiųjų iniciatyvų ministras A. Iqbal pavedė Specialiajai investicijų palengvinimo tarybai peržiūrėti 29 mlrd. rupijų vertės projektus, kuriuose dalyvauja Saudo Arabija, Kataras, Kuveitas ir Azerbaidžanas. Pabrėždamas eksporto plėtros poreikį, jis pabrėžė, kad „Užsienio investicijos turi būti nukreiptos į bankams priimtinus pasiūlymus.“</p>	

AKTUALIOS PAKISTANO EKONOMINĖS INFORMACIJOS SUVESTINĖ

2024 m. lapkričio mėn.

Pakistanas sudarė derybų komitetą, kuris įvertins Saudo Arabijos komercinį pasiūlymą dėl 15 proc. "Reko Diq" vario ir aukso kasyklų projekto įsigijimo.	
Pekinas spaudžia Pakistaną leisti savo saugumo darbuotojams suteikti apsaugą tūkstančiams Kinijos piliečių , dirbančių Pakistane.	
Pakistanas vėl paprašė Kinijos sušaukti bendrą finansavimo komiteto posėdį , kuriame būtų deramasi dėl beveik 1 mlrd. dolerių paskolos, skirtos ilgai atidėlioto kelių milijardų dolerių vertės "Mainline-I" (ML-I) geležinkelio projekto pirmajai atkarpai statyti, sąlygų.	
Susisiekimas	
„Pakistan International Airlines“ (PIA) sausio mėn. atnaujins skrydžius į Europą , pradėdamas Paryžiumi, po to, kai ES aviacijos priežiūros institucija panaikino draudimą nacionaliniam oro vežėjui. PIA leidimas vykdyti veiklą ES buvo sustabdytas 2020 m. birželį, kilus abejonių dėl Pakistano valdžios institucijų ir jo Civilinės aviacijos administracijos gebėjimo užtikrinti atitiktį tarptautiniams aviacijos standartams.	
Maskvoje Pakistano pareigūnai dalyvavo Tarpyvyriausybines komisijos posėdyje, kuriame abi šalys pasirašė protokolą, kuriuo oficialiai įteisinamas geležinkelio susisiekimo projektas. Pirmasis bandomasis krovininis traukinys iš Rusijos Pakistaną turėtų pasiekti 2025 m. kovo mėn. , kelionė truks maždaug 2-3 savaites. Traukinys važiuos per Turkmėnistaną ir Iraną, o į Pakistaną įvažiuos per Taftano pasienio punktą.	
Planavimo, plėtros ir specialiųjų iniciatyvų ministras A. Iqbal nurodė Aviacijos ministerijai paspirtinti trijų oro uostų parengimą užsakomųjų paslaugų teikimui (outsourcing) . Šiuo metu vertinami gauti pasiūlymai dėl Islamabado oro uosto užsakomųjų paslaugų teikimo, taip pat Viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės institucijai pateikta išsami informacija apie Lahoro ir Karačio oro uostus.	
Civilinės aviacijos administracija (CAA) sustabdė Lahoro oro uosto plėtros darbus ir veda derybas su JAE įsikūrusia bendrove dėl darbų pratęsimo.	
Pakistanas laivybos operacijos sudaro tik 0,5 % šalies BVP , o tai gerokai atsilieka nuo pasaulinio 7 % vidurkio.	
Federalinė mokesčių valdyba (FBR) paskelbė, kad Azerbaidžane registruotoms transporto priemonėms bus leista įvažiuoti į Pakistaną vežti tranzitinius ir dvišalės prekybos krovinius . Azerbaidžane registruotoms transporto priemonėms, turinčioms galiojančius leidimus, bus leista įvažiuoti į Pakistaną nepateikus finansinio užstato už transporto priemonėms taikomus muitus ir mokesčius. Šis susitarimas grindžiamas Azerbaidžano ir Pakistano abipusiškumu. Leidimai bus taikomi tranzitiniams prekybos kroviniams, aptarnaujamiems per Karačio, Muhammad Bin Kasim ir Gvadaros uostus.	
Komunikacijos/ITC	
Pasaulio gyventojų apžvalgos (WPR) duomenimis, Pakistanas užima 198 vietą pasaulyje pagal interneto spartą ir yra žemiau tokių šalių kaip Palestina, Butanas, Gana, Irakas, Iranas, Libanas ir Libija. WPR ataskaitoje nurodoma, kad vidutinė mobiliojo interneto atsisiuntimo sparta Pakistane yra 19,59 Mb/s, o plačiajuosčio interneto - 15,52 Mb/s. Pagal mobiliojo ir plačiajuosčio interneto spartą pasaulyje pirmauja JAE, po jų seka Singapūras ir Kataras.	
Pakistanas veda derybas su „Starlink“ dėl jos paslaugų teikimo šalyje.	
PAK vyriausybė, siekdama modernizuoti skaitmeninę infrastruktūrą, 2025 m. balandžio mėn. planuoja aukcione parduoti 5G dažnių spektrą .	
VPN licencijavimas bus pradėtas sausio 1 d. siekiant sumažinti nereguliuojamų paslaugų keliamą pavojų duomenų saugumui.	
Žemės ūkio sektorius	
Federalinė tyrimų agentūra (FIA) surengė reidą Augalų apsaugos departamente Karačyje, suėmė devynis inspektorius ir sustabdė žemės ūkio produktų eksporto ir importo veiklą Pakistano uostuose . Reidas ir areštai susiję su FIA atliekamu tyrimu, pradėtu dėl Pakistano ryžių krovinių sulaikymo ES uostuose – prieš kelis mėnesius keli Pakistano laivai, gabenantys ryžius, buvo sustabdyti dėl maisto saugai keliamo pavojaus, įskaitant	

<p>pesticidų likučius (MRL), mikotoksinus (aflatoksinus), mineralines alyvas (MOAH, MOSH), genetiškai modifikuotus organizmus (GMO) ir kitus toksiškus teršalus.</p>	
<p><u>Kviečių importas į PAK per pirmuosius keturis šių finansinių metų mėnesius sumažėjo 100 proc.</u>, palyginti su praėjusių metų atitinkamu laikotarpiu. Per 2023 m. liepos-spalio mėn. laikotarpį šalis išleido 166 633 mln. dolerių 556 903 metrinių tonų kviečių importui, kad patenkintų vidaus poreikius, o per tą patį einamųjų finansinių metų laikotarpį buvo užfiksuotas nulinis importas. Tuo tarpu ankštinių augalų importas taip pat sumažėjo 7,27 proc. - 430 177 metrinių tonų ankštinių augalų, kurių vertė 287,837 mln. dolerių, palyginti su 516 666 metrinėmis tonomis, kainavusiomis 321,140 mln. dolerių per tą patį praėjusių metų laikotarpį. Tačiau trąšų importas į šalį per pirmuosius keturis šių finansinių metų mėnesius (2024 m. liepos-spalio mėn.), palyginti su atitinkamu praėjusių metų laikotarpiu, gerokai padidėjo - 121,36 proc. Per šį laikotarpį šalis importavo daugiau kaip 612 622 metrinių tonų trąšų, kurių vertė 374,876 mln. dolerių, t. y. daugiau nei 2023 m. atitinkamais mėnesiais, kai buvo importuota 334 675 metrinės tonos, kurių vertė 169,262 mln. dolerių.</p>	
<p>Sindho provincijos vyriausybė paskelbė daugybę <u>iniciatyvų klimato kaitos problemoms spręsti</u>, įskaitant ūkininkų mokymus, vandentakių tiesimą, išmaniųjų subsidijų diegimą, saulės baterijų siurblių įrengimą, lazerinį žemės lyginimą, pasėlių ataskaitų rengimą ir žemės ūkio rinkodaros skaitmeninimą. Projektas apims devynis rajonus, įskaitant Ghotki, Sukkur, Sanghar, Mirpurkhas, Badin, Tando Muhammad Khan ir Hyderabad.</p>	
<p>Pakistanui <u>eksportuojant perteklinį cukrų buvo uždirbta 500 mln. dolerių</u> - 2024 m. spalio 8 d. PAK vyriausybė leido cukraus pramonei eksportuoti 500 000 tonų. Praėjusį mėnesį Pakistano cukraus fabriko asociacija paprašė leidimo eksportuoti daugiau cukraus, argumentuodama, kad prasidėjus naujam cukraus spaudimo sezonui šalyje buvo daugiau kaip 1,08 mln. tonų perteklinių atsargų.</p>	
<p>Pakistano paukštininkystės asociacija paragino valdžios institucijas <u>panaikinti paukštienos kainų viršutinę ribą</u>. Asociacija teigia, kad paukštienos ir kiaušinių kainos lemia pasiūlos ir paklausos dinamika, kuriai įtakos turi tokie veiksniai kaip islamo šventės, sezoniniai svyravimai, ūkių ligos, elektros energijos tiekimo sutrikimai ir infliacija, o viešojo sektoriaus intervencijos, įskaitant kainų ribojimą, duoda priešingą rezultatą, nes dėl jų paukščių augintojai patiria finansinių nuostolių ir daugelis jų priversti nutraukti savo veiklą.</p>	
<p>Pramonės sektorius</p>	
<p>„Hubco“ paskelbė, kad jos asocijuota įmonė „Mega Motor Company (Private) Limited“ <u>sudarė pagrindinę tiekimo ir gamybos sutartį su Kinijos elektromobilių milžine „BYD Auto Industry Company Limited“ dėl BYD prekės ženklo keleivinių transporto priemonių gamybos</u>, pardavimo ir platinimo Pakistane. „Hubco“ taip pat atskleidė planus įsteigti įmonę „Hubco Green (Private) Limited“, kurios tikslas - sukurti visoje šalyje veikiančią elektromobilių įkrovimo tinklą. Įgyvendindama platesnę strategiją, kuria siekiama remti elektromobilių ekosistemą Pakistane, bendrovė siekia įrengti elektromobilių įkrovimo infrastruktūrą greitkeluose, greitkeluose, didžiuosiuose miestuose ir galutinėse įkrovimo vietose. Be to, BYD, bendradarbiaudama su bendrove „Mega Motor Company“, planuoja įkurti gamyklą netoli Karačio uosto, kuriame yra tokių pagrindinių automobilių prekės ženklų kaip „Toyota“, „Suzuki“ ir „Kia“ surinkimo gamyklos. Tikimasi, kad gamykla bus baigta iki 2026 m. pirmojo pusmečio. BYD ir „Mega Motors“ planuoja atidaryti salonus Karačyje, Lahore ir Islamabade, ir pradėti BYD automobilių pardavimus vietos rinkoje.</p>	